

Sygn. akt V Ca 309/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Gutkowska
Protokolant:	sekr. sądowy Julita Gałys

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 12 lipca 2019 r., sygn. akt I C 2196/19

oddala apelację.

Sygn. akt V Ca 309/20

UZASADNIENIE

M. B. wniosła o zasądzenie od (...) spółki z o.o. w W. kwoty 400 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty. Uzasadniając żądanie wskazała, że żądana kwota stanowi odszkodowanie za opóźniony lot z 6 grudnia 2018 roku z H. do W., którego była pasażerem.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości wskazując na niewykazanie faktu stawienia się przez powódkę do odprawy lotu, a także powołując się na wyłączenie prawa do odszkodowania dla osób podróżujących bezpłatnie.

Wyrokiem z dnia 12 lipca 2019 r., sygn. akt I C 2196/19, Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie oddalił powództwo.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wniosła powódka, skarżąc go w całości. Orzeczeniu Sądu Rejonowego zarzuciła naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego, tj.:

a) artykułu 3 ust. 2 Rozporządzenia nr 261/2004 w związku z art. 205b ust. 3 pkt. 3 z dnia 3 lipca 2002r., w zakresie wykazania legitymacji czynnej, gdyż do pozwu dołączona została potwierdzona rezerwacja na lot;

b) art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 261/2004 zgodnie z którym przewoźnik lotniczy nie będąc związanym umową z pasażerem wykonuje zobowiązania wynikające z niniejszego rozporządzenia, uważa się, że robi to w imieniu osoby związanej umową z pasażerem;

c) błędną wykładnie art. 3 ust. 2 rozporządzenia (WE) 261/2004 poprzez przyjęcie, iż do wykazania legitymacji czynnej niezbędne jest wykazanie dowodu na fakt odbycia odprawy.

II. przepisów prawa procesowego, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego w oparciu o przepisy rozporządzenia (WE) 261/2004 oraz ustawy prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002r. i pominięcie dowodu w postaci potwierdzonej rezerwacji na lot pasażera;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym szczególności umowy zawartej przez powoda, zasad logiki formalnej co doprowadziło do wyciągnięcia przez Sąd I instancji logicznie niepoprawnego i niezgodnego z doświadczeniem życiowym wniosku o braku legitymacji czynnej i uczestnictwie w locie powoda, podczas gdy zastosowanie przyjętych metod wykładni oraz zasad logicznego rozumowania prowadził do wniosku, iż okoliczności zawarcia umowy przez powoda na realizację usługi turystycznej i treści tejże umowy zawartej z organizatorem wycieczki będącego swoistym rodzajem pośrednika w organizowaniu opóźnionego lotu, determinuje udział powoda w wykupionej imprezie;

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie odniesienie się przez Sąd I instancji w treści uzasadnienia do umowy jaką powód zawarł nabywając przelot lotniczy na opóźniony lot realizowany przez pozwanego w drodze umowy zawartej z biurem podróży, co miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, bowiem umową jaką zawarł powód determinuje prawa jak i obowiązki stron i nie wskazanie przez Sąd w treści uzasadnienia podstaw faktycznych rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, w zakresie, w jakim Sąd I instancji nie odniósł się merytorycznie do treści podnoszonych przez powoda zarzutów, wskazując na podstawie oddalenia powództwa zarzutu braku legitymacji czynnej poprzez błędne przyjęcie, iż umowa z biurem podróży nie stanowi wykazania tejże legitymacji;

d) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosku pełnomocnika powoda na podstawie art. 235 § 1 k.p.c. na okoliczność przesłuchania powoda w ramach pomocy prawnej w sytuacji gdy sąd uzna, że legitymacja czynna nie została wykazana w sposób wystarczający.

W oparciu o wskazane wyżej zarzuty, powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 400 euro wraz z odsetkami od dnia 07.12.2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za II instancje. Z ostrożności procesowej powódka wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania odwoławczego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto powódka wniosła o zwrócenie się z zapytaniem prawnym do Sądu Najwyższego:

„Czy do wykazania legitymacji czynnej uprawniającej do dochodzenia roszczenia wynikającego z art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) 261/2004 następuje poprzez:

a) przedstawienie potwierdzonej rezerwacji na lot oraz za wyjątkiem lotów odwołanych, wykazanie stawienia się na odprawę poprzez przedstawienie dowodu w postaci karty pokładowej i ciężar ten spoczywa po stronie powoda na podstawie art. 3 ust 2 rozporządzenia (WE) 261/2004,

b) przedstawienie przez pasażera potwierdzonej rezerwacji na lot na podstawie art. 205a ust. 11 pkt. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002r. prawo lotnicze (Dz. U. 2002 Nr 130 poz. 1112), zaś ciężar udowodnienia, iż prawa pasażera nie zostały naruszone obciążą przewoźnika lotniczego na podstawie orzeczenia TSUE w sprawach połączonych C-402 i 432/07 oraz C-549/07 zgodnie z którym to na przewoźniku spoczywa ciężar udowodnienia, iż przepisy rozporządzenia (WE) 261/2004 nie zostały naruszone.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego, stosownie do treści art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne zarówno dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jak również prawną ocenę tych ustaleń wskazaną w pisemnych motywach orzeczenia. Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że powódka nie ma legitymacji czynnej do dochodzenia od pozwanego odszkodowania za opóźniony lot. Wskazać należy, że posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, zaś jej brak prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo.

W rozpoznawanej sprawie podstawą prawną dochodzonego roszczenia stanowi Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. UE L 2004/46/1). Rozporządzenie nr 261/2004 znajduje zastosowanie wyłącznie do pasażerów, którzy posiadali potwierdzoną rezerwację na dany lot oraz stawili się na odprawę (zgodnie z wymogami i w czasie określonym uprzednio na piśmie). Kumulatywne wykazanie obu tych okoliczności stanowi konieczną przesłankę do stwierdzenia legitymacji czynnej powódki.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na uznanie, że w przypadku powódki doszło do ziszczenia się – kategorię zakwestionowanych przez stronę pozwaną - przytoczonych wyżej okoliczności, co determinowało zasadność dochodzonego roszczenia. Znamienne jest, iż uprawnienia pasażerów na podstawie Rozporządzenia nr 261/2004 przysługują im jedynie wtedy, gdy posiadają (nie tylko samą rezerwację, ale) potwierdzoną rezerwację na lot (zob. szerzej J. Luzak, w: Osajda, Komentarz, Legalis 2018, ed. I, art. 3 rozporządzenia 261/2004). Aby zatem pasażerowie mogli skorzystać z przepisów Rozporządzenia nr 261/2004, muszą oni potwierdzić swoją rezerwację na dany lot. Oznacza to, że pasażer powinien przejść przez proces odprawy na dany lot, chyba że otrzymał on wcześniej informację o odwołaniu lotu.

Zważywszy, iż powódka przedstawiła wyłącznie wydruk dokumentu określonego jako Dokumenty podróży nr (...) oznaczone logiem biura podróży (...), nie sposób było uznać, iż przytoczone wyżej przesłanki faktycznie się ziszczyły. Powódka nie wykazała, iż stawiała się na odprawie celem odbycia lotu powrotnego z wycieczki, np. przedkładając kartę pokładową, z której wynikałby wprost dzień podróży, godzina oraz numer lotu. Co więcej, z materiału dowodowego nie wynika, czy powódka w ogóle dotarła do miejsca imprezy turystycznej, a jeśli tak to czy nastąpiło to na podstawie rezerwacji, na którą się powołuje. Powódka nie przedstawiła na tą okoliczność żadnego dowodu. Wymaga podkreślenia, że w sporze z przewoźnikiem to pasażer powinien wykazać - zgodnie z ogólnym ciężarem rozkładu dowodu z art. 6 k.c. - że posiada uprawnienie do wystąpienia z żądaniem odszkodowawczym, albowiem brał udział w opóźnionym locie. Wszystkie inne okoliczności istotne z punktu widzenia tych roszczeń muszą natomiast zostać wykazane przez przewoźnika. Biorąc powyższe pod uwagę oraz wyjaśnienia pozwanego zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty, przyjęć należy, iż skarżąca nie udowodniła zasadności dochodzonego roszczenia.

Natomiast analizując treść zarzutów podniesionych w apelacji dojść należy do wniosku, iż stanowi one jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi w toku niniejszej sprawy przez Sąd Rejonowy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., wskazać należy, że jest on całkowicie chybiony. Przepis ten przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego materiału dowodowego, zaś zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy można uznać za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia ww. przepisu nie wystarcza samo twierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie oceniając przy tym należycie zgromadzony materiał dowodowy. Wbrew twierdzeniom skarżącej, Sąd Rejonowy dopuścił dowód z dokumentu w postaci dokumentów podróży w postanowieniu z dnia 12 lipca 2019 roku. Słusznie jednak Sąd Rejonowy przyjął, że dokument ten nie jest dowodem tego, że powódka podróżowała lotem, a jedynie tego, że zawarła umowę z biurem podróży. Sąd Okręgowy podziela tą ocenę, dokument ten nie świadczy w żaden sposób o tym, że powódka faktycznie stawiała się na odprawę i odbyła lot. Powódka nie składała też wniosku o jej przesłuchanie.

Również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie może odnieść skutku. Sąd Odwoławczy w pełni podziela w tej kwestii stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II UK 148/09 (opubl. w LEX nr 577847), zgodnie z którym zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może znaleźć zastosowanie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu I Instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku umożliwiają w sposób wystarczający odtworzenie rozumowania Sądu I Instancji, które znalazło odzwierciedlenie w sentencji zapadłego wyroku. Pozwalają one również na dokonanie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku. Tym samym zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. uznać należało za chybiony.

Podsumowując, w ocenie Sądu Okręgowego zarzuty podniesione przez powódkę w apelacji nie doprowadziły do podważenia zasadności rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku Sądu I Instancji. Nie zachodzą jakiegokolwiek przesłanki do zmiany wyroku czy jego uchylenia i tym samym do uwzględnienia apelacji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w sprawie nie istnieją też wątpliwości prawne związane z kwestią legitymacji procesowej strony powodowej, które uzasadniałyby konieczność wystąpienia do Sądu Najwyższego z zapytaniem prawnym.

W związku z powyższym apelację powódki należało oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.